

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ

Σπάρτη 4-12-2019
Αριθ. Πρωτ. 329971/44110

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΛΑΚΩΝΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
& ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ: ΠΟΙΟΤΙΚΟΥ &
ΦΥΤΟΪΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Ταχ. Δ/ση: Διοικητήριο,
2^ο χλμ. Ε.Ο. Σπάρτης-Γυθείου, 23100
Πληροφ. Α.Γρηγοράκου
Τηλέφ.: 2731363328
Fax: 2731022316
E-mail: a.grigorakou@lakonia.gr

Προς:

1. ΤΑ ΜΕΣΑ ΕΝΤΥΠΗΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΤΗΣ Π.Ε ΛΑΚΩΝΙΑΣ
2. ΤΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ ΤΗΣ Π.Ε ΛΑΚΩΝΙΑΣ
3. ΚΑΤΟΧΟΥΣ ΑΔΕΙΩΝ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ Β΄

Κοιν:

Α) ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΦΥΤΟΪΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Λ. Συγγρού 150, 176 71 Αθήνα
Β) ΓΡΑΦΕΙΟ
Αντιπεριφερειάρχη
ΕΝΤΑΥΘΑ
grafeio.antiperifereiarxi@lakonia.gr

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Από τη Δ/ση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Λακωνίας ανακοινώνεται η εμφάνιση του επιβλαβούς οργανισμού *Tomato Brown Rugose Fruit Virus* – ToBRFV (Ιός της καστανής ρυτίδωσης των καρπών της τομάτας) στην Ελλάδα και συγκεκριμένα σε θερμοκηπιακή καλλιέργεια τομάτας στο Νομό Χανίων στην Κρήτη. Ο επιβλαβής οργανισμός περιλαμβάνεται στη λίστα επιφυλακής (alert list) του Ευρωπαϊκού και Μεσογειακού Οργανισμού Προστασίας Φυτών (EPPO) και αποτελεί αναδυόμενο κίνδυνο μεγάλης σημασίας, κυρίως για την καλλιέργεια της τομάτας και της πιπεριάς.

Σύμφωνα με την Απόφαση της Μόνιμης Επιτροπής Υγείας των Φυτών σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, στα επίσημα μέτρα για την αποφυγή της εισόδου και τον περιορισμό της εξάπλωσης του ιού ToBRFV στον Ενωσιακό Χώρο είναι η υποχρέωση της διακίνησης φυτών και σπόρων τομάτας με Φυτοϋγειονομικό

Διαβατήριο και των εισαγομένων που θα καλύπτουν τις απαιτήσεις της Ένωσης με Πιστοποιητικό Φυτοϋγείας.

Επισημαίνουμε ότι δεν υπάρχουν θεραπευτικά μέτρα στα προσβεβλημένα φυτά.

Τα συμπτώματα εμφανίζονται στα φύλλα, στελέχη και τους καρπούς. Τα συμπτώματα στα φύλλα περιλαμβάνουν χλώρωση, μωσαϊκό, ποικιλοχλώρωση, κατσάρωμα, παραμόρφωση του ελάσματος και περιστασιακά στένωση. Νεκρωτικές κηλίδες μπορεί να εμφανιστούν σε ποδίσκους, κάλυκες και μίσχους. Οι καρποί εμφανίζουν κίτρινους ή καστανούς δακτυλίους, καστανές περιοχές και ρυτίδωση, όπως επίσης παραμορφώσεις και ανομοιόμορφη ωρίμανση (Εικόνα 1). Τα ασθενή φυτά παρουσιάζουν μειωμένη ανθοφορία και καρπόδεση. Η μείωση της παραγωγής κυμαίνεται από 30 έως 70%. Στην πιπεριά, τα συμπτώματα στα φύλλα περιλαμβάνουν παραμορφώσεις του ελάσματος, κιτρινίσματα και μωσαϊκό. Οι καρποί της πιπεριάς εμφανίζουν παραμορφώσεις, ανομοιόμορφο χρωματισμό με κίτρινες και καστανές περιοχές και πράσινες ραβδώσεις.

Εικ. 1 Συμπτώματα του ιού σε προσβεβλημένα φυτά τομάτας (<https://www.researchgate.net>)

Ο ιός μεταδίδεται με την επαφή (μολυσμένα χέρια, εργαλεία, ρούχα αλλά και από φυτό σε φυτό), το μολυσμένο πολλαπλασιαστικό υλικό και πιθανόν με τον μολυσμένο σπόρο. Οι βομβίνοι (*Bombus terrestris*) μπορούν επίσης να μεταδώσουν τον ιό κατά τη διάρκεια της γονιμοποίησης των φυτών.

Τα μέτρα τα οποία συστήνονται στους καλλιεργητές τομάτας, προκειμένου να περιορίσουν τις απώλειες στις καλλιέργειες τους και να εκριζώσουν τον ιό ToBRFV, περιλαμβάνουν τα εξής:

1. Χρησιμοποίηση υγιούς σπόρου και υγιών φυταρίων για φύτευση.
2. Συστηματικός έλεγχος τόσο των σπορειών όσο και κατά διαστήματα των φυτών μετά τη μεταφύτευσή τους στον αγρό ή το θερμοκήπιο και απομάκρυνση / καταστροφή όσων εμφανίζουν συμπτώματα ίωσης.
3. Συχνή απολύμανση εργαλείων με εμβάπτιση σε διάλυμα χλωρίνης περιεκτικότητας 0,5% NaOCl ή Virkon S ή αποβουτυρωμένου γάλακτος (τουλάχιστον 3,5% περιεκτικότητα σε πρωτεΐνη).
4. Πλύσιμο των χεριών με σαπούνι και ξέπλυμα με άφθονο νερό πριν από κάθε χειρισμό των φυτών και καλό πλύσιμο όλων των επιφανειών, δίσκων, κλπ, εντός των θερμοκηπίων μεταξύ των μεταφυτεύσεων / φυτεύσεων.
5. Χρησιμοποίηση παπουτσιών, φόρμας και γαντιών μιας χρήσης από τους εργαζομένους που εκτελούν τις διάφορες καλλιεργητικές εργασίες και αλλαγή αυτών μεταξύ διαφορετικών εγκαταστάσεων. Στην είσοδο των θερμοκηπίων θα πρέπει να υπάρχουν ταπέτα με απολυμαντικό.
6. Μείωση κατά το δυνατόν της μετακίνησης των εργατών μεταξύ των διαφόρων τομέων της επιχείρησης.
7. Αφαίρεση ζιζανίων στους χώρους γύρω από τα θερμοκήπια. Απομάκρυνση και καταστροφή των υπολειμμάτων της καλλιέργειας

Σύμφωνα με το άρθρο 7 του ΠΔ 365/2002 (ΦΕΚ Α 307) αποτελεί υποχρέωση των παραγωγών να γνωστοποιούν αμέσως στην Υπηρεσία μας οποιαδήποτε ύποπτη εμφάνιση επιβλαβών οργανισμών ή συμπτωμάτων στα τηλέφωνα 2731363328-2731363333.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ Δ/ΝΣΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΣΙΜΑΛΗΣ